

INNOVATIVE ASPECTS IN DESIGN EDUCATION

ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ В ДИЗАЙНОВІЙ ОСВІТІ

Markovych M. Y. Маркович М. Й.

*Candidate of Art, Associate Professor,
Head of the Department of Fine Arts,
Design and Methods of Their Education
Ternopil Volodymyr Hnatiuk
National Pedagogical University
Ternopil, Ukraine*

*кандидат мистецтвознавства,
доцент,
завідувач кафедри образотворчого
мистецтва, дизайну та методики
їх навчання
Тернопільський національний
педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Дизайн, це проектно-художня діяльність, що ґрунтується на основі розвиненого творчого мислення, та відповідає функціональним, матеріально-технічним, технологічним, ринковим, стильовим, соціальним та іншим вимогам навколишнього середовища. Українська дослідниця Є. Омельницька наголошує, що в основі проектного мислення лежить творче (креативне) мислення, яке спрямоване на створення нового, раніше не створеного. Вона акцентує увагу на діалогічній взаємодії студентів і викладачів та студентів між собою. Нею з'ясовано, що співтворчість студентів-дизайнерів виводить проектне мислення на новий, більш високий рівень і передбачає формування таких якостей як комунікабельність, професійна самостійність [1, с. 269].

При підготовці фахівця із графічного, промислового дизайну та дизайну середовища необхідно навчити його креативно мислити. Адже, інноваційний дизайн вимагає творчого мислення, дослідження, аналізу та впровадження нових ідей. Він може включати в себе використання передових матеріалів, технологій, ергономічних рішень, енергоефективних аспектів, створення нових форм та стилів. Це може відбуватися в різних галузях дизайну, таких як промисловий дизайн, графічний дизайн, веб-дизайн, модний дизайн, інтер'єрний дизайн та багато інших.

В освітні програми із дизайну вводять велику кількість фахових та вибіркових компонент, що вирізняються сучасними назвами. Кожен навчальний предмет вирішує проблеми в галузі дизайну через призму практичних, як аудиторних так і самостійних робіт. Викладачі використовують різноманітні технології навчання для всебічного розвитку особистості. А саме: інтерактивне навчання, особистісно

орієнтовне навчання, модульну систему навчання, модульно-блочну технологію, проблемне навчання. Поряд із цим успішно впроваджується інтерактивні методики навчання, та методики навчання засобами педагогічного моделювання.

На кафедрі образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка готують спеціалістів за напрямками графічний дизайн та дизайн середовища, а також реставраторів творів мистецтва з каменю. При розгляді ситуації в сучасній дизайн-освіті, аналізі освітніх програм, опитуванні студентів прийшли до висновку, що хороший результат дає поєднання теоретичного навчання та практичної роботи. Тому для проходження практики відведено 24 кредити ЄСКД. Аналіз освітніх програм закордонних навчальних закладів, де навчання поєднано із виробництвом (студенти 3 навчальних дні займаються теоретичним навчанням, а 2 дні в тиждень проходять практичну підготовку за своєю спеціальністю на виробництві) призвело до виокремлення 1 дня тижневого навантаження для проходження практичної підготовки на дизайнерських фірмах та студіях міста. Проведене опитування здобувачів освіти засвідчило зацікавленість студентів у такому практичному навчанні. Поряд із фахівцями дизайнерами пришвидшується розвиток творчого мислення, набуття навичок у вирішенні дизайнерських задач. Студенти навчаються відповідальності та самодисципліні.

Ще однією інноваційною формою навчання на кафедрі стало занурене навчання. В історії педагогіки, зокрема, військової педагогіки, визначений ефективний спосіб формування відповідних домінант, як перехід від окремих уроків до більш тривалих занять, Навчальний процес будується таким чином, щоб освітня домінанта зберігалася кілька днів. Для студентів кафедри це тижневе занурення в предмет. Таке навчання започатковано після початку повномасштабного вторгнення. Які ж переваги зануреного (концентрованого) навчання. В першу чергу стабілізувало психологічно-емоційний стан, зменшило дратівливість, переживання здобувачів освіти і науково-педагогічних працівників. Студенти та викладачі працюють впродовж тижня над вирішенням однієї проблеми, що дозволяє ґрунтовно вивчити та запропонувати шляхи її вирішення, запланувати екскурсію, провести експеримент, виготовити пошукові макети, достатньо часу для викладача, щоб проконсультувати всіх студентів. До прикладу, при вивченні навчального предмету «Скульптура», існує постійна проблема зберігання робіт від заняття до заняття (глина пересихає, багато місця займають роботи). Така ж проблема і при вивченні навчальної дисципліни «Живопис» (мокрі роботи займають багато простору в аудиторії). Метод зануреного

навчання дає можливість студентам розпочати та завершити роботи, отримати консультацію, виправити помилки. Під час звичайного навчання не всім студентам вдавалося на занятті спробувати працювати із сучасним технологічним обладнанням (3-Д сканером і 3-Д принтером) через трудомісткий процес. Занурена форма навчання дозволяє кожному із здобувачів освіти отримати певні навички. Проведене опитування здобувачів освіти та обговорення на кафедрі свідчить про те, що студентам цікавий такий підхід до навчання, в них з'явилося більше часу для особистого розвитку та зникло хвилювання, що чгось не встигнуть. Викладачам теж не потрібно перелаштовуватись з пари на пару, з теми на тему. Спілкування студента та викладача набуло довірливіших ноток.

Розвитку креативного мислення при підготовці дизайнерів сприяє введення в освітню програму вибіркової дисципліни «Дизайн мислення», «Теорія та методика дизайну», які користуються попитом у здобувачів освіти. Після їх вивчення студенти краще розуміють важливу умову навчального процесу у сфері мистецької освіти. Навчилися спостерігати активно, ціленаправлено, загострюючи увагу на таких розумових операціях сприйняття, як порівняння, узагальнення, конкретизація, абстрагування. Продуктивність роботи над дизайнерськими проектними розробками збільшилась.

Отже, вищі навчальні заклади недооцінюють використання сучасних технологій та методик у мистецькій та дизайнерській освіті. Недостатнє впровадження сучасних технологій гальмує формування творчої особистості та обмежує можливість отримання професійних знань та практичних вмінь. Поряд з класичними технологіями навчання необхідно використовувати інноваційні технології, які якісно перевищують класичну освіту. Вони інтегрують процеси, які не можна об'єднувати в межах класичної освіти і навчання та безперервної освіти. На сучасному етапі з розвитком інноваційних технологій навчання головним є правильно поєднувати класичні технології та інноваційні.

Література:

1. Омельницька Є. С. Формування проектного мислення студентів-дизайнерів у процесі професійної підготовки. *Педагогіка вищої та середньої школи: зб. наук. праць*. Вип. 26: Мистецька освіта в Україні (теорія, методи, технології) / ред. кол.: В. К. Буряк, Л. В. Кондрашова, Г. Б. Штельмах та ін.; гол. ред. В. К. Буряк. Кривий Ріг: КДПУ, 2009. С. 268-274

2. Прищенко С.В. Розвиток асоціативно колористичного мислення засобами комп'ютерної графіки. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: збірник наукових праць* / ред. Т.А. Кумейко. Київ. 2009. № 11. С. 9–11.